

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 188/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. apríla 2010 predbežne prerokoval návrh Ing. G. K., L., zastúpeného advokátom JUDr. L. N., K., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/22/09-K z 9. decembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Návrh Ing. G. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 24. februára 2010 doručený návrh Ing. G. K. (ďalej len „navrhovateľ“), na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/22/09-K z 9. decembra 2009.

Navrhovateľ v návrhu uvádza, že *«Rozhodnutím číslo VP/22/09-K, zo dňa 09. decembra 2009(...) Výbor(...) v konaní o ochrane verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov uložil navrhovateľovi, ako členovi dozornej rady štátneho podniku V., teda*

verejnému funkcionárovi v zmysle čl. 2, ods. 1, písm. zc) ústavného zákona čís. 357/2004 Z. z. v platnom znení, pokutu v sume šesťnásobku mesačného platu verejného funkcionára vo výške 4.338,- € a uložil mu povinnosť bezodkladne zanechať výkon funkcie konateľa obchodnej spoločnosti D., s. r. o. Pokutu uložil za porušenie ustanovenia čl. 5 ods. 7 ústavného zákona 357/2004 Z. z v platnom znení.

Konanie navrhovateľa, ako verejného funkcionára, nebolo v rozpore s uvedeným ustanovením ústavného zákona čís. 357/2004 Z. z. v platnom znení a navrhovateľ povinnosti verejného funkcionára neporušil spôsobom, ktorý by zakladal opodstatnenosť uloženej pokuty, pretože (okrem iných namietaných pochybení) navrhovateľ nebol a nie je konateľom spoločnosti s obchodným menom „D., s. r. o.“ ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Napadnuté rozhodnutie výboru bolo prijaté po uplynutí zákonom stanovenej lehoty (60 dní od začatia konania podľa čl. 9 ods.5 prvej vety ústavného zákona čís. 357/2004 Z. z. v platnom znení). Výbor začal konanie uznesením č. 701 zo dňa 16. septembra 2009, pričom samotné rozhodnutie VP/22/09-K bolo prijaté 09. decembra 2009. Výbor po uplynutí ústavným zákonom stanovenej lehoty, t. j. po 15. novembri 2009, mal povinnosť konštatovať, že nedodrжал ústavnú lehotu pre svoje rozhodnutie vo veci samej a mal konanie skončiť z dôvodu zmeškania ústavným zákonom stanovenej lehoty pre rozhodovanie vo veci. (...)

Navrhovateľ sa stal od 01. 05. 2009 členom dozornej rady spoločnosti V.(...). V rozhodnutí výbor konštatuje, že navrhovateľ, ako verejný funkcionár, tým, že v období, keď vykonával funkciu člena dozornej rady. Vodohospodárska výstavba, štátny podnik, bol súčasne konateľom spoločnosti D., s. r. o., čím porušil ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona čís. 357/2004 Z. z.

V tejto časti sa rozhodnutie zakladá na nedostatočne zistenom skutkovom stave, pretože navrhovateľ nebol a nie je spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti „D., s. r. o.“ ako je uvedené vo výroku rozhodnutia, pričom táto vada rozhodnutia spôsobuje, že rozhodnutie je zjavne nesprávne, nevykonateľné a nepreskúmateľné.

Rozhodnutím uložil výbor pokutu v zmysle čl. 9 ods.10 písm. d) ústavného zákona 357/2004 Z. z. v platnom znení v sume zodpovedajúcej šesťnásobku mesačného platu verejného funkcionára, a to vo výške 4.338 €. Namietame výšku uloženej pokuty, ktorej

vyčíslenie nemá oporu v žiadnom z ustanovení ústavného zákona. V zmysle čl. 9 ods. 15 zák. čís. 357/2004 Z. z. v platnom znení, na účel pokuty, ukladanej podľa tohto ústavného zákona, sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie. V tejto súvislosti poukazujeme, že navrhovateľ sa stal členom dozornej rady štátneho podniku V. až v roku 2009 konkrétne od 01. 05. 2009. Vychádzajúc zo znenia vyššie citovaného ustanovenia ústavného zákona je pokuta nevyčísliteľná, nakoľko zákon jednoznačne ustanovuje spôsob jej výpočtu, teda povinnosť vypočítať ju z príjmu navrhovateľa za rok 2008, pričom ale navrhovateľ z titulu nároku verejného funkcionára na mesačný plat, nemal v roku 2008 žiaden príjem. Aplikáciu ustanovenia čl. 9 ods. 16 ústavného zákona 357/2004 Z. z. v platnom znení pokladáme za nezákonnú, pretože predmetné ustanovenie exaktne uvádza výraz „mesačný plat“ verejného funkcionára, ktorý je menší ako priemerná mesačná nominálne mzda v hospodárstve Slovenskej republiky za prechádzajúci kalendárny rok, pričom akcentujeme dôraz na výraz „mesačný plat“. Nevyhnutným predpokladom aplikácie tohto ustanovenia na možnosť výpočtu výšky pokuty je teda nárok verejného funkcionára na mesačný plat, ako opakujúcu a pravidelnú mesačnú odmenu, na ktorú však navrhovateľ až do 01. mája 2009 nemal nárok. Preklenúť výkladom znenie kogentného ustanovenia zákona, ktoré presným spôsobom ustanovuje spôsob výpočtu pokuty, nemá právomoc žiaden orgán. Výklad a aplikácia právnej normy, pokiaľ jej normatívny text nie je dostatočne zrejmý má zodpovedať požiadavke právnej istoty, ako imanentnej súčasť istoty právneho štátu (čl. 1, ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), pričom v tomto prípade výklad právnej normy, tak, ako ho aplikoval výbor, nahrádza jej normatívny text.

Pre úplnosť považujeme za potrebné uviesť, že navrhovateľ bol v čase po ustanovení za člena dozornej rady štátneho podniku spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti D., s. r. o. (...), ktorá však už od roku 2008 nevykonávala podnikateľskú činnosť a nemala ani žiadne príjmy. Od začiatku júna až do konca augusta 2009 bol navrhovateľ v USA, kde sa v tom čase zdržiavala jeho manželka a kde sa (...) narodila ich spoločná dcéra(...). Od 01. septembra 2009 bol síce navrhovateľ na území Slovenskej republiky, no z vyššie uvedených vážnych osobných dôvodov, ale aj z dôvodov mimoriadnej pracovnej vyťaženia, aj ako riaditeľa ústavu „Ž.“, ktorý podáva znalecké posudky pre orgány verejnej moci, opomenul navrhovateľ komunikovať s výborom, ako aj ukončiť formálny

výkon funkcie konateľa v tejto spoločnosti, a to aj z dôvodu, že táto spoločnosť a štátny podnik V., nemajú žiaden spoločný predmet činnosti. Aj túto nezrovnalosť však navrhovateľ odstránil a obchodný podiel v spoločnosti previedol na iného spoločníka. Rovnako bol Valným zhromaždením spoločnosti odvolaný z funkcie konateľa.»

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti navrhovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho návrhu nálezom takto rozhodol:

„Rozhodnutie Výboru(...) sp. zn. VP/22/09-K zo dňa 09. decembra 2009 zrušuje.

Navrhovateľovi priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške 400,36 eur, ktoré je orgán proti ktorému návrh smeruje povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa. (...) do 15 dní od doručenia tohto nálezu.“

Ústavný súd ešte pred predbežným prerokovaním návrhu navrhovateľa vyžiadal vyjadrenie výboru. Predsedníčka výboru ústavnému súdu doručila svoje vyjadrenie, v ktorom uvádza:

„K námietke navrhovateľa, že výbor nedodržel lehotu na rozhodnutie do 60 dní od začatia konania poukazujeme na fakt, že v danom prípade ide v či. 9 ods. 5 ústavného zákona o poriadkovú lehotu s uplynutím ktorej sa nespája zánik zodpovednosti za porušenie ústavného zákona zo strany verejného funkcionára. Nepopierame fakt, že výbor nerozhodol v tejto lehote, avšak nemá to za dôsledok protiprávnosť predmetného rozhodnutia o uložení pokuty.

V súvislosti s námietkou, že navrhovateľ nebol a ani nie je konateľom D., s. r. o. nesúhlasíme, nakoľko v čase prebiehajúceho konania porovnaním podľa stránky obchodného registra Okresného súdu v Žiline bolo zrejmé, že navrhovateľ túto funkciu vykonával.

Pokiaľ sa týka námietky výšky uloženia pokuty uvádzame, že výbor vychádzal z rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky (ÚS SR IV. ÚS 125/07-31 a IV. ÚS 136/07-29). Výška pokuty pri porušení ústavného zákona je určená vo výške priemernej mesačnej nominálnej mzdy v hospodárstve SR za predchádzajúci rok v prípade, ak verejný funkcionár rok pred výkonom verejnej funkcie nemal príjem. Navrhovateľ v rozhodnom období bol verejným funkcionárom a preto sa na neho vzťahujú všetky

ustanovenia ústavného zákona vrátane ustanovení čl. 9 ods. 15 a 16. ktoré ustanovujú, čo sa považuje v konkrétnych prípadoch za mesačný plat verejného funkcionára na účely ústavného zákona.

Keďže navrhovateľ v roku 2008 nemal žiadny príjem z výkonu verejnej funkcie, nebolo možné v danej veci aplikovať ustanovenie čl. 9 ods. 15, ale len ustanovenie čl. 9 ods. 16 ústavného zákona, z ktorého možno vyvodit', že v jeho prípade sa za mesačný príjem na účely ukladania pokuty podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona považuje priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve Slovenskej republiky (v tomto prípade za rok 2008). Z uvedených dôvodov výbor uložil navrhovateľovi pokutu správne vo výške, ako bola uvedená vo výroku rozhodnutia z 9. decembra 2009. (...)

V oznámení, ktoré navrhovateľ podal výboru pri ujatí sa verejnej funkcie za rok 2008 uviedol, že funkciu konateľ'a ukončil rozhodnutím spoločníka 30. 9. 2009. Keďže sa navrhovateľ verejnej funkcie ujal 1. 5. 2009, bol povinný podľa čl. 5 ods. 7 ústavného zákona do 30 dní odo dňa ustanovenia do verejnej funkcie takúto funkciu skončiť alebo vykonať zákonom ustanovený právny úkon smerujúci k jej skončeniu. Keďže sa tak nestalo, výbor považoval tento fakt za porušenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona.

V tejto súvislosti považujeme za potrebné uviesť, že výbor listom z 3. júla 2009 upozornil verejného funkcionára na rozpor záujmu pri výkone funkcie konateľ'a spoločnosti D., s. r. o., avšak verejný funkcionár na toto upozornenie nereagoval, hoci zásielku prevzal. Keďže nereagoval ani na opätovné doručovanie uznesenia o začatí konania zo 16. septembra 2009 výbor nemal inú možnosť, ako vo veci rozhodnúť.“

II.

Podľa uznesenia sp. zn. PLz. ÚS 1/07 z 2. mája 2007 prijatého podľa § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o zjednotení odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu na konanie vo veciach podľa čl. 9 a nasl. ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov sa

na toto konanie vzťahuje § 25 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sa každý návrh predbežne prerokuje.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 73a ods. 1 zákona o ústavnom súde sa konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona.

Podľa § 73b ods. 2 zákona o ústavnom súde o návrhu koná a rozhoduje senát ústavného súdu na neverejnom zasadnutí.

Podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Podľa § 73b ods. 4 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu je konečné.

Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri

výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej len „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“ alebo „ústavný zákon“), dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

Z obsahu predloženého spisu sp. zn. VP/22/09-K ústavný súd zistil tento stav konania:

Uznesením výboru č. 701 zo 16. septembra 2009 výbor začal konanie proti navrhovateľovi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

K uzneseniu sa navrhovateľ nevyjadril.

Následne výbor uznesením č. 725 z 9. decembra 2008 konštatoval, že navrhovateľ ako člen dozornej rady V., štátny podnik (ďalej len „štátny podnik“), porušil povinnosť podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu z dôvodu výkonu funkcie konateľa obchodnej spoločnosti D., s. r. o. V súlade s čl. 9 ods. 10 písm. d) citovaného ústavného zákona výbor navrhovateľovi uložil pokutu v sume zodpovedajúcej šesťnásobku mesačného platu verejného funkcionára a v súlade s čl. 9 ods. 7 citovaného ústavného zákona mu nariadil bezodkladne zanechať výkon funkcie konateľa D., s. r. o. Výbor navrhovateľa poučil aj o jeho práve podať návrh na preskúmanie tohto rozhodnutia ústavnému súdu.

Predseda výboru listom sp. zn. VP/22/09-K z 9. decembra 2009 požiadal štátny podnik o oznámenie výšky mesačného platu navrhovateľa, ktorý poberal za výkon verejnej funkcie v roku 2008.

Po zistení relevantných skutočností vydal výbor 21. januára 2010 rozhodnutie z 9. decembra 2010, v ktorom konštatoval, že konaním navrhovateľa došlo k porušeniu čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, za čo mu v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. d) citovaného ústavného zákona uložil pokutu v sume 4 338 € (130 692 Sk).

V odôvodnení rozhodnutia výbor uviedol, že je nesporné, že navrhovateľ porušil ústavný zákon o ochrane verejného záujmu, pretože vykonával v čase výkonu verejnej funkcie i funkciu konateľa obchodnej spoločnosti, čo je podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona zakázané. Verejný funkcionár nevyužil možnosť vyjadriť sa k začatiu konania podľa čl. 9 ods. 4 ústavného zákona aj napriek tomu, že bol niekoľkokrát výborom vyzvaný.

Rozhodnutie výboru z 9. decembra 2009 bolo navrhovateľovi doručené 29. januára 2010.

Preskúmaním návrhu navrhovateľa, spisu výboru sp. zn. VP/22/09-K, namietaného rozhodnutia z 9. decembra 2009, ako aj s prihliadnutím na ďalšie s vecou súvisiace skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že návrh navrhovateľa je zjavne neopodstatnený.

Zjavná neopodstatnenosť predmetného návrhu spočíva v podstate v tvrdeniach navrhovateľa, ktoré nesmerujú k obhajobe vlastného konania a jeho súladnosti s právami a povinnosťami uloženými mu ústavným zákonom a ktoré by ústavný súd mohol ako relevantné v rámci konania podľa § 73a zákona o ústavnom súde skúmať.

Z citovaného návrhu možno vyvodiť, že navrhovateľ namietal, že:

- výbor nerozhodol vo veci navrhovateľa a nevyhotovil rozhodnutie v lehote 60 dní od začatia konania podľa čl. 9 ods. 5 ústavného zákona, a preto bolo vydané v rozpore so zákonom,

- navrhovateľ nikdy nebol a nie je spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti „D., s. r. o.“,

- výbor uložil pokutu v nezákonnej výške, ktorej vyčíslenie nemá oporu v žiadnom ustanovení ústavného zákona.

Ústavný súd preskúmal uvedené námietky navrhovateľa a dospel k týmto záverom:

Zo skutkových zistení ústavného súdu nesporne vyplýva, že výbor vyhotovil napadnuté rozhodnutie po uplynutí lehoty uvedenej v čl. 9 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, v zmysle ktorej mal rozhodnúť vo veci navrhovateľa v lehote 60 dní odo dňa začatia konania, t. j. ústavný súd sa stotožňuje s tvrdením navrhovateľa, že v jeho prípade nebola táto lehota dodržaná.

Z hľadiska právnych následkov nedodržania uvedenej lehoty ale ústavný súd v zhode so svojou doterajšou judikatúrou (napr. III. ÚS 23/07, III. ÚS 24/07) konštatoval, že v ústavnom zákone o ochrane verejného záujmu ani v nijakom inom právnom predpise nie je obsiahnutá právna úprava následkov prekročenia tejto lehoty, t. j. jej uplynutie sa nespája so žiadnymi právnymi účinkami. Na základe toho možno dospieť k záveru, že výbor môže ústavne akceptovateľným spôsobom rozhodnúť aj po uplynutí tejto lehoty, t. j. ide len o poriadkovú lehotu, ktorej márne uplynutie nemôže byť dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia výboru. Bez ohľadu na tento právny záver ústavný súd považoval aj v tomto prípade za potrebné zdôrazniť, že je v záujme dodržiavania princípov právneho štátu, najmä právnej istoty účastníkov konania, aby výbor vydával a aj vyhotovoval rozhodnutia v lehote ustanovenej v čl. 9 ods. 5 prvej vete ústavného zákona o ochrane verejného záujmu aj napriek tomu, že táto lehota je poriadková.

Zjavnú nesprávnosť v označení obchodného mena spoločnosti D., s. r. o., ktorá bola v písomnom vyhotovení rozhodnutia označená ako „D., s. r. o.“, možno považovať za administratívne pochybenie výboru pri písomnom vyhotovení rozhodnutia, ktorého intenzita nemôže zakladať dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia už výbor priamo uvádza odkaz na internetovú stránku obchodného registra Okresného súdu Žilina <http://www.orsr.sk/vypis.asp?ID=6108&SID=5&P=0>, podľa ktorej je zrejmé, v ktorej obchodnej spoločnosti navrhovateľ v rozhodnom období pôsobil. Navyše, v samotnom uznesení výboru č. 725 z 9. decembra 2009, na základe ktorého bolo rozhodnutie vyhotovené, je už označenie obchodného mena spoločnosti uvedené v správnom znení. Je tiež potrebné poukázať, že aj samotný navrhovateľ v závere svojho návrhu uvádza pôsobenie v spoločnosti D., s. r. o.

Vo vzťahu k navrhovateľovej námietke o neprimeranosti výšky uloženej pokuty ústavný súd uvádza, že predmetom konania podľa § 73a a nasl. zákona o ústavnom súde je preskúmanie konania verejného činiteľa a jeho súladnosť s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu. Predmetom tohto konania, a to s prihliadnutím na dikciu § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde, nie je skúmanie právnych následkov konania verejného funkcionára, a teda ani neprimeranosti výšky uloženej pokuty.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že všetky námietky navrhovateľa proti napadnutému rozhodnutiu uvedené v jeho návrhu sú zjavne neodôvodnené a nezakladajú také dôvody na spochybňovanie napadnutého rozhodnutia výboru, ktoré by bolo potrebné posúdiť po prijatí návrhu na ďalšie konanie. Ústavný súd preto návrh navrhovateľa ako celok odmietol už pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010